

RUCHY GÓROTWÓRCZE I DEFORMACJE TEKTONICZNE

RUCHY GÓROTWÓRCZE

- Procesy wewnętrzne (endogeniczne) wytworzone dzięki energii cieplnej z wnętrza Ziemi.
- Przejawami procesów wewnętrznych, są ruchy:
  - Górotwórcze (orogeniczne)
  - Łądotwórcze (epejrogeniczne)
  - izostatyczne

RUCHY GÓROTWÓRCZE

- W dziejach ziemi odnotowaliśmy trzy duże orogenezy:
- Kaledońską
- Hercyńską
- Alpejską

Oraz kilka mniejszych:

Karelska, bajkalska, katangijska i białomorska

OROGENEZA KALEDOŃSKA

- Góry które powstały na skutek tej orogenezy to np.:
- Góry Kaledońskie,
- Skandynawskie,
- Ałtaj,
- Sajany,
- Część gór Świętokrzyskich
- Większość Sudetów zachodnich

OROGENEZA HERCYŃSKA

- Podzielona została na kilka faz, w skutek tej orogenezy powstały między innymi:
- Góry Harz
- Wogezy
- Ardeny
- Rudawy
- Masyw Czeski

OROGENEZA ALPEJSKA

- Najmłodsza orogeneza , wiele gór z tej orogenezy wciąż rośnie. Góry te charakteryzują się młodą budową, są wysokie mają szpiczaste wyraźne rysy. Np.
- Himalaje
- Kordyliery
- Andy
- Alpy
- Karpaty

DEFORMACJE TEKTONICZNE

- Procesy wewnętrzne prowadzące do deformacji fragmentów skorupy Ziemskiej. Fragmenty, które nie uległy zdeformowaniu to „Platformy kontynentalne”
- Platformy kontynentalne- charakteryzują się dwudzielną budową. Składają się z krystalicznego cokołu oraz leżących na nim skał osadowych. Gdy mamy fragment cokołu nie przykrytego warstwą skał osadowych nazywamy go „tarczą krystaliczną”

MONOKLINA

- Obszar o budowie płytowej pochylony w jednym kierunku, powstaje gdy obszar z jednej strony podnosi się szybciej.

DEFORMACJE TEKTONICZNE DZIELIMY NA:

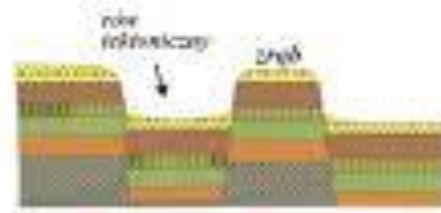
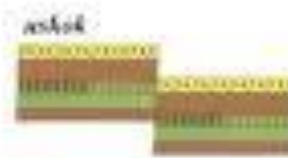

- Ciągłe, w których nie doszło do przerwania ciągłości warstw skalnych
- Nieciągłe, w których ciągłość warstw uległa przerwaniu

DEFORMACJE TEKTONICZNE

ciągłe
budowa fałdowa

nieciągłe
budowa zrębową

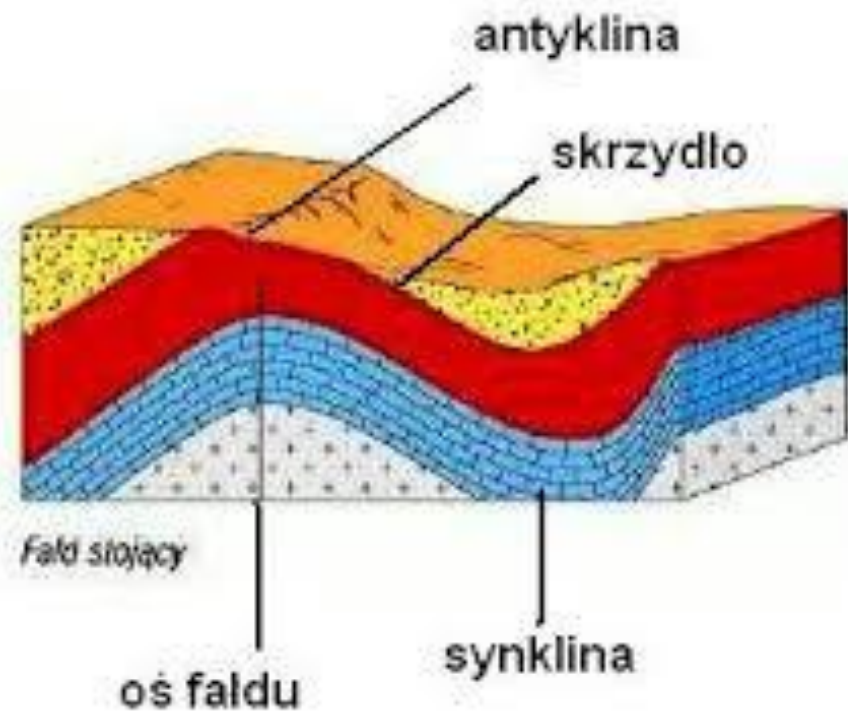
DEFORMACJE CIĄGŁE

- Fałdy- wygięcie warstw skalnych, na skutek ruchów tektonicznych, spowodowanych bocznymi naciskami na warstwy skalne

BUDOWA FAŁDU

TYPY FAŁDU

- Stojący- powierzchnia osiowa jest prostopadła do powierzchni terenu
- Pochylony- ma nachyloną powierzchnie osiową, skrzydła nachylone są w przeciwnych kierunkach
- Fałd obalony- mocno pochylona powierzchnia osiowa, skrzydła nachylone są w tym samym kierunku
- Leżący- powierzchnia osiowa jest pozioma

Ilustracje do typów fałdów znajdują się na stronie 198 w podręczniku

PŁASZCZOWINA

- nasunięcie o charakterze regionalnym, powstałe w wyniku przemieszczania i przeważnie sfałdowania warstw skalnych "odkłutych" od podłoża, na którym się osadziły

DEFORMACJE NIECIĄGŁE

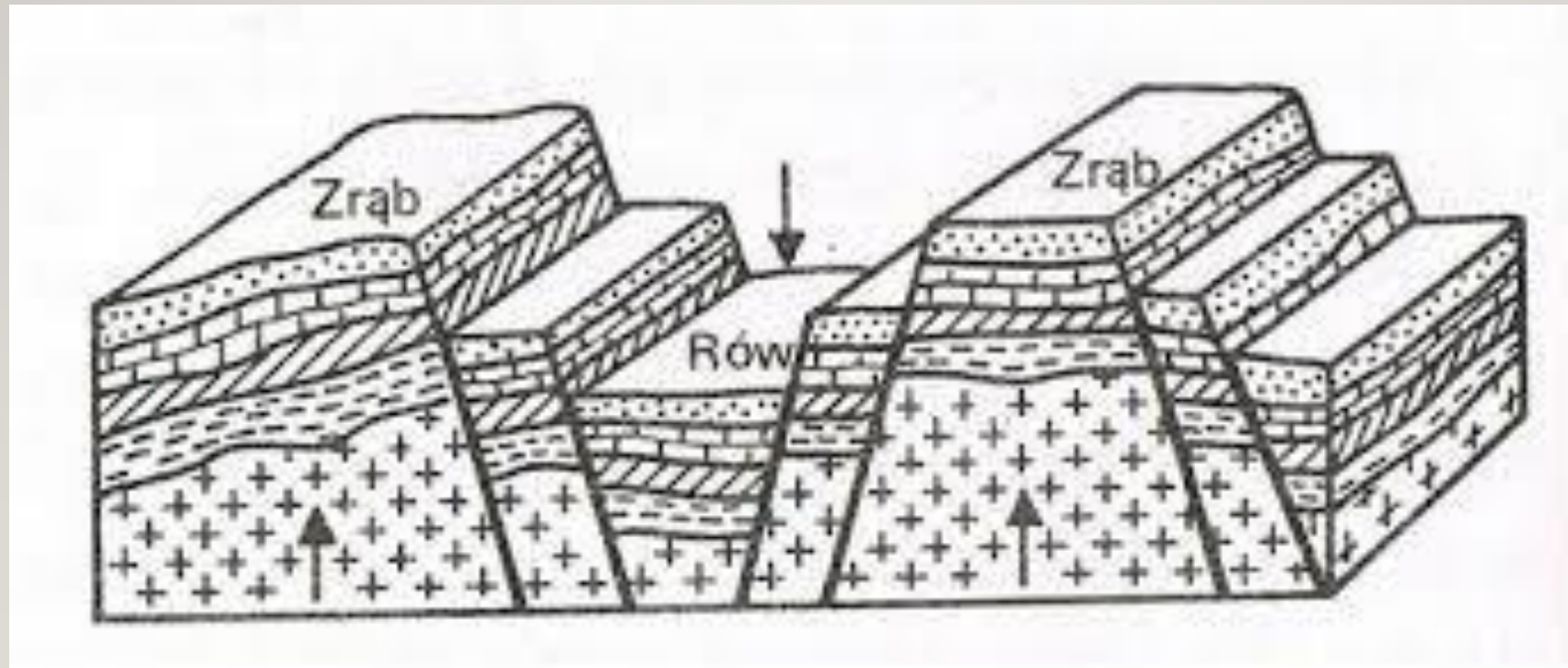

- Przerwanie ciągłości warstw skalnych na skutek pęknięć, wzdłuż, których skały przemieszczają się.
- Typy uskoków:
- Normalny- powierzchnia uskoku nachylona w kierunku skrzydła zrzuconego
- Odwrócony- powierzchnia uskoku, nachylona w kierunku skrzydła wiszącego
- Przesówczy- kierunek przemieszczenia się jest równoległy

BUDOWA USKOKU

TYPY GENETYCZNE GÓR

- Fałdowe – fałdowanie osadów morskich tworzy łańcuchy górskie, w strefach zbieżności płyt litosfery

Gromadzenie osadów → sfałdowanie → wypiętrzenie

- Zrębowe- Przesunięcie mas skalnych na skutek naprężeni w skorupie ziemskiej. Wypiętrzenie następuję wzdłuż istniejących już uskoków, zachowując swoją wewnętrzną strukturę
- Wulkaniczne- powstają w wyniku wypływu lawy oraz materiału piroklastycznego

Ilustracje na stronie 200 i 201 w podręczniku

ZADANIA DO ZROBIENIA I ODESŁANIA

- Podręcznik zadanie 1,2,3 na stronie 201
- Karty Pracy- ćwiczenia 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 strona 103, 104, 105